

Wytyczne dla placówek oświatowo – wychowawczych dotyczące postępowania z ciepłą i zimną wodą w wewnętrznych systemach wodociągowych w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju *Legionella*

W wyniku wydłużonego przestoju czy też ograniczonej eksploatacji w urządzeniach i wewnętrznych systemach wodociągowych możliwe jest występowanie zmniejszenia przepływu wody lub jej stagnacja, co skutkuje pogorszeniem parametrów fizykochemicznych wody i podwyższonym prawdopodobieństwem występowania oraz namnażania się bakterii z rodzaju *Legionella*. Dlatego też przed ponownym otwarciem placówek oświatowo - wychowawczych wskazane jest wdrożenie odpowiednich działań takich jak np. płukanie instalacji, dezynfekcja (chemiczna lub termiczna) wody.

Sprawujący nadzór nad urządzeniami i wewnętrznymi systemami wodociągowymi powinni zwrócić uwagę na warunki, które w czasie przestoju lub ograniczonej eksploatacji budynku, mogą sprzyjać znacznemu wzrostowi i rozprzestrzenianiu się bakterii z rodzaju *Legionella*, w tym na bardzo rozbudowany wewnętrzny system wodociągowy, występujące martwe odcinki przewodów, niskie stężenie środków dezynfekcyjnych (w przypadku obiektów, w których stosowana jest dezynfekcja chemiczna), zbyt niską temperaturę ciepłej wody, ograniczony przepływ wody i obecność biofilmu.

W związku z wznowieniem działalności placówek oświatowo-wychowawczych po wakacyjnej przerwie oraz zaistniałą sytuacją dotyczącą zakażeń wywoływanych przez bakterie z rodzaju *Legionella* w celu zminimalizowania prawdopodobieństwa wystąpienia zakażenia mikrobiologicznego Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zaleca podjąć odpowiednie kroki.

1. *Właściwa konserwacja i utrzymanie odpowiedniej temperatury w punktach wypływu wody z kranu i w podgrzewaczach wody poprzez:*
  - * Zapewnienie i utrzymanie, w punktach wypływu wody z kranu, temperatury wody co najmniej 55°C. Utrzymanie temperatury wody powyżej 55°C może zmniejszyć prawdopodobieństwo namnażania się bakterii z rodzaju *Legionella*.
  - * Zapewnienie i utrzymanie w podgrzewaczach wody co najmniej 60°C.
  - * Dodatkowo podgrzewacz po dłuższym okresie nieużytkowania powinien być opróżniony z wody i poddany zabiegom czyszczenia, zgodnie z instrukcją producenta.
2. *Płukanie wewnętrznych systemów wodociągowych wody ciepłej i zimnej.*
  - * Płukanie wewnętrznych systemów wodociągowych powinno odbywać się z uwzględnieniem możliwie jak największej liczby punktów wody (np. kranów, pryszniców). Ze względu na wielkość obiektów i ciśnienia wody w instalacjach może być konieczne płukanie prowadzone w poszczególnych obszarach np. na piętrach, w pionach, pokojach.
  - * Celem płukania wewnętrznych systemów wodociągowych jest wymiana wody na świeżą, zapewnienie właściwej temperatury wody w punkcie czerpalnym (co najmniej 55°C dla wody ciepłej, poniżej 20°C dla wody zimnej) oraz utrzymanie na odpowiednim

poziomie stężenia środka dezynfekcyjnego we wszystkich punktach (w przypadku stosowania dezynfekcji chemicznej).

- * Wskazane jest także płukanie wewnętrznych systemów wodociągowych wody ciepłej, o ile to możliwe, tak długo, aż woda wypływająca z punktu jej wypływu osiągnie maksymalną temperaturę.
- * Ponadto podczas płukania należy zachować ostrożność i zminimalizować rozpryskiwanie wody oraz powstawanie aerozolu wodnego.

3. *Właściwe zarządzanie i utrzymywanie urządzeń i wewnętrznego systemu wodociągowego pod kontrolą w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego*

- * Dokonywanie przeglądów stanu technicznego wewnętrznych systemów wodociągowych, ze szczególnym uwzględnieniem: doboru wielkości systemu do aktualnych potrzeb, szczelności przewodów, wzajemnej izolacji przewodów ciepłej i zimnej wody (ryzyko schładzania ciepłej wody i ogrzewania zimnej), stanu technicznego podgrzewacza wody, utrzymania odpowiedniej temperatury wody ciepłej, sprawdzania stężenia środków dezynfekcyjnych (w przypadku obiektów, w których stosowana jest dezynfekcja chemiczna).
- * Kontrolowanie temperatury wody wypływającej z podgrzewacza oraz w poszczególnych punktach jej wypływu z kranu (zarówno ciepłej, jak i zimnej wody).
- * Prowadzenie dokumentacji dotyczącej okresowych przeglądów i kontroli temperatury.

Po przywróceniu normalnego funkcjonowania placówek oświatowo – wychowawczych w celu ograniczenia ryzyka namnażania się bakterii z rodzaju *Legionella*, konieczna jest dalsza właściwa eksploatacja urządzeń i wewnętrznych systemów wodociągowych. W szczególności zaleca się regularne sprawdzanie i utrzymywanie na odpowiednim poziomie parametrów wody, takich jak: temperatura, pH i tam gdzie ma to zastosowanie, stężenie środków dezynfekcyjnych oraz zapewnienie poprawności funkcjonowania urządzeń stosowanych do uzdatniania i dezynfekcji wody.

Źródło:

Opracowanie Zakładu Bezpieczeństwa Zdrowotnego NIZP-PZH we współpracy z Głównym Inspektorem Sanitarnym: Zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju *Legionella*".